

Bầu cử Quốc hội: Mỗi lá phiếu của cử tri góp phần định hình tương lai chung

12:15 27/02/2026

Những đổi mới trong bầu cử gửi gắm kỳ vọng mỗi lá phiếu của cử tri tiếp tục góp phần kiến tạo Quốc hội và hệ thống Hội đồng Nhân dân các cấp “đủ tầm,” “đúng chất,” theo kịp nhịp phát triển đất nước.

Nguồn: Vietnam+

Cuộc bầu cử đại biểu Quốc hội khóa XVI và đại biểu Hội đồng Nhân dân các cấp nhiệm kỳ 2026-2031 là sự kiện chính trị trọng đại của đất nước.

Chia sẻ với phóng viên TTXVN, bà Nguyễn Thị Việt Nga, Phó Trưởng đoàn chuyên trách, Đoàn đại biểu Quốc hội thành phố Hải Phòng cho rằng cuộc bầu cử diễn ra trong một bối cảnh đặc biệt. Đại hội lần thứ XIV của Đảng đã thành công rất tốt đẹp, mở ra những định hướng lớn cho giai đoạn phát triển mới.

Đồng thời, tiến trình sắp xếp, tinh gọn tổ chức bộ máy, đổi mới tổ chức chính quyền địa phương và sắp xếp đơn vị hành chính được thúc đẩy mạnh mẽ nhằm nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản trị quốc gia. Từ đó đặt ra yêu cầu rất cao cho chất lượng đại biểu và chất lượng “đầu vào” của bộ máy cơ quan dân cử.

Trong bối cảnh ấy, những điểm mới của kỳ bầu cử lần này không chỉ là điều chỉnh kỹ thuật. Đó là một "gói" đổi mới mang tính hệ thống, hướng tới ba mục tiêu lớn: tính đồng bộ về chính trị, tổ chức; tính hiện đại minh bạch trong phương thức và tính thực chất về chất lượng đại biểu.

Và quan trọng hơn, những đổi mới ấy gửi gắm một kỳ vọng: để mỗi lá phiếu của cử tri tiếp tục góp phần kiến tạo một Quốc hội và hệ thống Hội đồng Nhân dân các cấp “đủ tầm,” “đúng chất,” theo kịp nhịp phát triển của đất nước trong kỷ nguyên mới.

Tăng tính đồng bộ

Theo đại biểu Nguyễn Thị Việt Nga, điểm mới nhất là ngày bầu cử được ấn định sớm: Chủ nhật 15/3/2026, sớm khoảng 2 tháng so với thông lệ các kỳ trước.

Cùng với đó, dự kiến, kết quả bầu cử sẽ được công bố sớm nhất vào ngày 22/3/2026. Kỳ họp thứ nhất của Quốc hội khóa XVI dự kiến khai mạc ngày 6/4/2026, để thực hiện công tác nhân sự và xây dựng pháp luật.

Chủ tịch Quốc hội Trần Thanh Mẫn kiểm tra, giám sát công tác chuẩn bị bầu cử tại khu vực bỏ phiếu số 8, phường Hải An, thành phố Hải Phòng. (Ảnh: Doãn Tấn/TTXVN)

Việc rút ngắn khoảng thời gian giữa Đại hội lần thứ XIV của Đảng và kỳ họp thứ nhất của Quốc hội, Hội đồng Nhân dân các cấp khóa mới sẽ giúp việc kiện toàn nhân sự, phân công cán bộ, triển khai nghị quyết Đại hội XIV và nghị quyết đại hội Đảng các cấp diễn ra đồng bộ, liên thông, ít “độ trễ.”

Trong điều hành quốc gia, “độ trễ” đôi khi không chỉ là thời gian. Nó có thể là sự chậm nhịp của hệ thống, là khoảng trống chính sách, là những nhiệm vụ cần quyết định sớm nhưng lại phải chờ “đủ quy trình.”

Khi mốc bầu cử và mốc kỳ họp đầu tiên được kéo lại gần, Nhà nước sẽ có thêm điều kiện để ổn định sớm bộ máy, khơi thông ngay từ đầu nhiệm kỳ các quyết sách quan trọng, nhất là trong giai đoạn đất nước cần bứt tốc, bối cảnh quốc tế biến động khó lường, đặt ra yêu cầu về cải cách thể chế và nâng cao năng lực cạnh tranh.

Đại biểu khẳng định bầu cử sớm hơn là một lựa chọn mang tính quản trị: tối ưu hóa chuyển giao, tối ưu hóa vận hành.

Theo bà Nguyễn Thị Việt Nga, đi kèm với việc ấn định ngày bầu cử sớm là việc rút ngắn thời gian của các bước trong quy trình bầu cử. Thời gian từ khi kết thúc nộp hồ sơ ứng cử đến ngày bầu cử đã được rút ngắn từ 70 ngày xuống còn 42 ngày.

Điểm mới này nhằm rút ngắn quy trình, nâng cao tính chủ động, trách nhiệm của các cấp và đẩy mạnh ứng dụng công nghệ số; các mốc hiệp thương, công bố danh sách, giải quyết khiếu nại tố cáo cũng được điều chỉnh tương ứng.

Trong cải cách hành chính và tinh gọn bộ máy, một nguyên tắc cốt lõi là giảm thủ tục, rút thời gian không cần thiết nhưng không cắt bỏ các khâu, bảo đảm dân chủ, công khai, minh bạch.

Công tác hiệp thương giới thiệu người ứng cử... được thực hiện một cách chặt chẽ; các phản ánh, khiếu nại tố cáo được tiếp nhận, xử lý đúng pháp luật; mọi công đoạn vẫn đủ “độ chín” để bảo đảm chất lượng.

Ở góc độ kỹ thuật, việc rút ngắn thời gian tạo sức ép buộc hệ thống phải vận hành chuyên nghiệp hơn: kế hoạch phải sát hơn, phối hợp phải chặt hơn, dữ liệu phải cập nhật hơn; đòi hỏi từng khâu, từ Trung ương đến cơ sở phải tránh tâm lý “chạy tiến độ”. Tinh gọn là để tăng hiệu quả, không phải để giảm chất lượng.

Linh hoạt phương thức vận động bầu cử

Đại biểu Nguyễn Thị Việt Nga cho rằng một điểm mới đáng chú ý, thể hiện rõ “hơi thở” của thời đại số đó là đa dạng hóa hình thức tiếp xúc cử tri. Hội nghị tiếp xúc cử tri có thể tổ chức trực tiếp; hoặc tùy điều kiện thực tế, có thể tổ chức trực tuyến hoặc kết hợp trực tiếp và trực tuyến, với điều kiện bảo đảm kỹ thuật, an toàn thông tin và an ninh mạng.

Theo đại biểu, trước hết, phương thức này góp phần mở rộng không gian dân chủ: cử tri có thể tham gia thuận tiện hơn, nhất là tại những địa bàn rộng, đông dân hoặc nhóm cử tri khó bố trí thời gian.

Nhiều ngày qua, nhà văn hóa tổ dân phố Chín Thượng, phường Nguyễn Trãi thường xuyên có người dân lui tới để xem danh sách cử tri được niêm yết ở đây. (Ảnh: Mạnh Minh/TTXVN)

Với người ứng cử, “độ phủ” của thông tin có thể tăng lên, đối thoại có thể linh hoạt hơn, phản hồi có thể nhanh hơn. Tuy nhiên, phương thức nào cũng cần nguyên tắc. Khi vận động bầu cử bước vào môi trường số, câu chuyện không chỉ còn là sắp xếp hội trường, âm thanh, ánh sáng... mà là yêu cầu về xác thực, minh bạch, bình đẳng trong tiếp cận và đặc biệt là an toàn thông tin, an ninh mạng.

Bà Nguyễn Thị Việt Nga cho rằng điều này đặt ra "trách nhiệm kép". Đó là cơ quan, tổ chức phải thiết kế quy trình chặt chẽ; người ứng cử phải tuân thủ quy tắc ứng xử và quy định của pháp luật; truyền thông đưa tin chuẩn xác; mỗi cử tri cũng cần tỉnh táo nhận diện thông tin sai lệch.

Công tác bầu cử ứng dụng khoa học công nghệ, chuyển đổi số không chỉ có công nghệ, mà còn có văn hóa công nghệ: tôn trọng sự thật, tôn trọng quy định pháp luật, tôn trọng quyền lựa chọn của cử tri.

Đại biểu Nguyễn Thị Việt Nga nhấn mạnh kỳ bầu cử này, công nghệ được dùng rộng rãi ở nhiều khâu: quản lý danh sách cử tri, theo dõi tiến độ, tổng hợp, báo

cáo kết quả.

Đáng chú ý, cử tri có thể mở ứng dụng VNeID để xem thông tin ứng cử viên nơi mình sinh sống, thay vì phải “đi tìm” như trước; dữ liệu bầu cử dự kiến được cập nhật định kỳ (chẳng hạn như 2 giờ/lần) từ các tổ bầu cử lên hệ thống, góp phần tăng tính kịp thời và giảm áp lực cho cán bộ cơ sở.

Ở đây, thông tin tiếp cận dễ hơn, giúp bầu cử “gần” hơn, cử tri có thể chủ động xem xét tiểu sử, quá trình công tác, chương trình hành động, từ đó cân nhắc lá phiếu của mình.

Theo bà Nga, công nghệ là công cụ, không phải mục tiêu. Việc số hóa phải đi cùng với các yêu cầu then chốt: bảo mật dữ liệu, bảo vệ thông tin cá nhân, đảm bảo hệ thống vận hành ổn định và có phương án hỗ trợ người dân yếu thế trong tiếp cận công nghệ.

Một cuộc bầu cử ứng dụng công nghệ hiện đại "không để ai bị bỏ lại phía sau" chỉ vì khoảng cách số. Từ góc nhìn quản trị quốc gia, việc gắn bầu cử với dữ liệu số cũng phản ánh một xu thế lớn: từ quản lý bằng giấy tờ sang quản trị bằng dữ liệu. Và bầu cử với tính nghiêm ngặt và yêu cầu chính xác cao chính là một phép thử quan trọng cho năng lực quản trị số của hệ thống.

Đại biểu Nguyễn Thị Việt Nga đánh giá với việc vận hành chính quyền địa phương 2 cấp, kỳ bầu cử này ghi nhận nội dung điều chỉnh quan trọng liên quan đến thẩm quyền và tổ chức phụ trách bầu cử theo mô hình này, đồng thời gắn với yêu cầu vận hành thông suốt, hiệu quả.

Trong nhiều năm, bài toán của chính quyền địa phương là làm sao vừa quản trị hiệu quả trên địa bàn rộng, vừa giữ được sự gần dân, sát dân. Mô hình tổ chức chính quyền địa phương 2 cấp là một bước đi nhằm tăng hiệu lực điều hành, phân định rõ hơn trách nhiệm và tạo dư địa phân cấp, phân quyền.

Bầu cử trong bối cảnh hiện nay không chỉ là chọn người đại biểu của nhân dân mà còn là chọn người để vận hành mô hình quản trị đang đổi mới. Vì vậy, tiêu chuẩn đại biểu càng phải đặt cao hơn ở hai khía cạnh: năng lực đại diện (hiểu dân, sát dân, nói đúng tiếng nói của dân) và năng lực giám sát, quyết định (đọc chính sách, hiểu tác động, theo dõi thực thi).

Một một Quốc hội mạnh, Hội đồng nhân dân mạnh, không chỉ cần người tâm huyết, mà còn cần người “đủ tầm” trong môi trường quản trị mới.

Chất lượng đại biểu

Đại biểu Nguyễn Thị Việt Nga khẳng định, chất lượng đại biểu ở đây không thể hiểu giản đơn là bằng cấp hay chức vụ. Chất lượng phải là tổng hòa của phẩm chất chính trị, đạo đức công vụ, năng lực chuyên môn, uy tín xã hội và quan trọng nhất là tinh thần đại diện cho nhân dân, lắng nghe nhân dân, bảo vệ lợi ích chính đáng của nhân dân.

Chất lượng cũng gắn liền với yêu cầu cơ cấu đại biểu hài hòa: đại biểu chuyên trách có tỷ lệ phù hợp; đại biểu nữ, đại biểu trẻ, đại biểu dân tộc thiểu số; đại biểu là trí thức, công nhân, nông dân, doanh nhân, văn nghệ sỹ...

Tất cả nhằm bảo đảm tiếng nói nghị trường phản ánh được các lát cắt đa dạng của đời sống. Khi chất lượng đại biểu được đặt làm trọng tâm, cử tri có thêm cơ sở để tin rằng lá phiếu của mình được thể hiện bằng chính chất lượng của bộ máy được bầu ra.

Đại biểu Nguyễn Thị Việt Nga cho rằng không thể phân tích bầu cử 2026-2031 mà không đặt trong bối cảnh sắp xếp, tinh gọn và tái cấu trúc hệ thống. Việc sắp xếp đơn vị hành chính cấp tỉnh, cấp xã năm 2025 được triển khai theo Nghị quyết của Ủy ban Thường vụ Quốc hội, với các nguyên tắc về tiêu chuẩn dân số, diện tích, yếu tố lịch sử, văn hóa, liên kế địa lý, yêu cầu quốc phòng, an ninh, gắn với đổi mới tổ chức bộ máy.

Tinh gọn bộ máy là một chủ trương lớn, thường đi kèm những “độ rung” nhất định: thay đổi về địa giới, tên gọi, cơ cấu, cách vận hành... Trong bối cảnh đó, bầu cử vừa là nhiệm vụ chính trị trọng đại, vừa là bài toán tổ chức ở mức cao, đòi hỏi phải chính xác, đồng bộ, kịp tiến độ, nhưng tuyệt đối không được sai sót.

Tạo đà cho cả nhiệm kỳ

Bày tỏ kỳ vọng và niềm tin đối với kỳ bầu cử lần này, đại biểu Nguyễn Thị Việt Nga cho rằng nhìn tổng thể, các điểm mới của cuộc bầu cử lần này hội tụ tinh thần: Đổi mới để hiệu quả hơn, hiện đại hơn, minh bạch hơn và thực chất hơn.

Bầu cử sớm hơn để giảm “độ trễ” chuyển giao, tăng đồng bộ trong triển khai Nghị quyết Đại hội XIV của Đảng; rút ngắn quy trình để tinh gọn bộ máy vận hành, nhưng vẫn phải giữ nguyên tắc dân chủ, đúng luật; mở rộng phương thức tiếp xúc cử tri để tăng khả năng tiếp cận, song đi kèm kỷ luật về an toàn thông tin và sự công bằng.

Cùng với đó là việc đẩy mạnh công nghệ và dữ liệu (VNeID) để minh bạch hóa thông tin ứng cử viên, giảm gánh nặng cho cơ sở, tăng tính kịp thời. Và quan trọng nhất đó là đặt chất lượng đại biểu làm trọng tâm xuyên suốt.

Theo đại biểu, từ những đổi mới ấy, có thể bày tỏ một kỳ vọng rõ ràng, kết quả bầu cử sẽ phản ánh đúng ý chí và nguyện vọng của nhân dân, lựa chọn được những đại biểu thật sự xứng đáng, có phẩm chất, có năng lực, có uy tín, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm, gần dân và hiểu dân.

Niềm tin vào cuộc bầu cử cũng là niềm tin vào năng lực tổ chức của hệ thống, vào sự đồng thuận xã hội và vào bản lĩnh của cử tri: cân nhắc, lựa chọn, và gửi gắm niềm tin. "Trong một thời đại mà tốc độ thay đổi có thể làm chúng ta có lúc choáng ngợp, thì lá phiếu của người cử tri - giản dị mà trang trọng vẫn là một cách để mỗi người dân góp phần định hình tương lai chung," bà Nguyễn Thị Việt Nga bày tỏ.

Theo bà Nguyễn Thị Việt Nga, cuộc bầu cử được tổ chức thành công sẽ tạo ra không chỉ danh sách đại biểu trúng cử, mà còn tạo ra một khởi đầu vững vàng cho nhiệm kỳ mới; khởi đầu của một Quốc hội và hệ thống Hội đồng nhân dân các cấp có chất lượng cao hơn; khởi đầu của một giai đoạn triển khai Nghị quyết Đại hội XIV của Đảng với tinh thần chủ động, đồng bộ, quyết liệt; khởi đầu của một kỳ vọng lớn lao: đất nước bứt phá bằng cải cách thể chế, bằng quản trị hiện đại, bằng sức mạnh đoàn kết và những quyết sách thấm đẫm tinh thần phụng sự nhân dân.

Đó là lý do để chúng ta tin tưởng rằng với những điểm mới đã được thiết kế và chuẩn bị, cuộc bầu cử là sự kiện chính trị đặc biệt quan trọng của đất nước, là ngày hội lớn của toàn dân, có sức lan tỏa, tiếp thêm niềm tin và động lực cho cả một nhiệm kỳ phát triển mới.

Theo TTXVN